

- створення на законодавчому рівні загальнодержавного механізму адаптації законодавства, який визначав би цілі та сфери, етапи адаптації законодавства, складовими елементами якого повинно бути фінансове, інформаційне, наукове та кадрове забезпечення;
- забезпечення системності та узгодженості в роботі органів державної влади під час здійснення заходів з адаптації законодавства;
- вдосконалення порядку планування нормотворчої роботи на основі довгострокової програми розвитку законодавства України з метою його наближення до законодавства Європейського Союзу;
- вироблення єдиних, обов'язкових для всіх суб'єктів права законодавчої ініціативи, правил підготовки проектів нормативно-правових актів у процесі адаптації законодавства;
- вдосконалення кадрового забезпечення в органах державної влади, підготовка спеціалістів, які відповідали б особливим кваліфікаційним вимогам, що ставляться до учасників процесу адаптації законодавства; підвищення рівня володіння офіційними мовами держав-членів Європейського Союзу державними службовцями;
- вдосконалення порядку підготовки щорічних пропозицій щодо обсягів фінансування заходів з адаптації законодавства в рамках Державного бюджету України [2, с. 37-38].

Перспективи наближення будь-якої держави до ЄС, у тому числі України, визначаються, поперше, політичним та економічним станом держави, що бажає інтегруватися, по-друге, наслідками чергового розширення для держав-членів ЄС та, по-третє, масштабом пристосувань, які має здійснити ЄС для, як мінімум, збереження ефективності процесу прийняття рішень.

Роки тупцювання на місці залишили Україну позаду тих країн Центральної та Східної Європи, які наполегливо здійснювали складні ринкові перетворення. Проте зараз можна говорити, що наша країна впевнено взяла Євроінтеграційний курс, тому на неї чекають великі реформи.

Список використаних джерел:

1. Європейська інтеграція на початку нового тисячоліття:[довідник] / А.М. Круглашов, І. Озимок, Т.С. Астапенко, В.В.Руссу. –Чернівці, 2010. – 212 с.
2. Артьомов І.В. Концептуальні та правові основи формування Європейського освітнього простору: навч. посіб. / І.В. Артьомов, О.М. Вашук . – Ужгород, 2011. –485 с.

**Білик Вадим Миколайович, доцент
кафедри адміністративної
діяльності НАВС, кандидат
юридичних наук, доцент**

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ЧИННИКІВ КОРУПЦІЇ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ ПІД ЧАС РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Попри коливання рівня підтримки дій правоохоронних структур і судів, пов'язаних зі змінами владних команд, загальний тренд ставлення до цих структур протягом останнього десятиріччя можна схарактеризувати як погіршення ставлення до них громадян України.

Ключовими проблемами безпеки громадяни бачать не так злочинність, як бідність, корупцію та економічні кризи.

Оскільки корупція є явищем за своєю сутністю багатограним, слід приділити значну увагу детермінантам, що впливають на її появу, існування, розвиток. До таких можна віднести політичні, соціально-економічні, правові, організаційно-управлінські, соціально-психологічні чинники.

1. Політичні фактори.

Політичний аспект корупції проявляється у тому, що корупція і політика – явища взаємопов'язані. Корупція безпосередньо пов'язана зі здійсненням публічної влади у всіх сферах соціального життя, а тому впливає на підготовку і реалізацію політичних рішень. У свою чергу політика, яку проводить держава як у сфері протидії корупції, так і в інших сферах, впливає на стан, структуру і динаміку корупції. Корупція як явище не може існувати за межами влади. Вихідним моментом корумпованих відносин є наявність у суб'єкта корупції владних повноважень.

Усі політичні фактори, що впливають на появу та розвиток корупції в державі, можна згрупувати наступним чином:

а) наявність залишків командно-адміністративної системи управління; б) лобіювання інтересів;

в) корумпованість вищих ешелонів влади та керівництва правоохоронних органів (корупція в вищих ешелонах влади передбачає використання публічної влади у приватних інтересах. Обсяг отриманої таким шляхом влади залежить від значущості та рівня посади, яку обіймає особа);

г) вплив громадських організацій та засобів масової інформації;

д) відсутність системи формування патріотичного духу у працівників правоохоронних органів та правової свідомості у громадян.

2. Організаційно-управлінські фактори.

Організаційно-управлінський аспект корупції в правоохоронних органах стосується переважно внутрішньої структури служби, регламентації діяльності службовців, кадрової політики та засад взаємодії між структурними елементами служби як по горизонталі, так і по вертикалі.

Ці елементи виглядають наступним чином:

а) система відбору та підготовки. Навіть найменші недогляди в цих питаннях у майбутньому під час роботи викликають непередбачувані наслідки. Слід зазначити, що ротації та однорівневі переміщення кадрів слугують заходами, які запобігають виникненню й поширенню корупції;

б) протекціонізм у кадровій політиці (заміщення посад службовців і прийняття на службу не на підставі ділових і морально-психологічних якостей, а за особистими та родинними зв'язками). Мають місце випадки призначення на посаду, а також переведення на вищу за матеріальну винагороду;

в) соціально-побутові умови проходження служби, що є важливим фактором, який впливає на ефективність роботи;

г) свідоме приховування випадків корупційних діянь. Жоден керівник не бажає, щоб у його підрозділі мали місце прояви корупції, адже це шкодить його репутації. Як наслідок – керівники правоохоронних органів свідомо приховують корупційні діяння своїх підлеглих. Надзвичайно поширеним є бажання розібратися з порушниками законодавства «своїми силами», не повідомляючи про вчинок у підрозділі по боротьбі з корупцією. Часто керівники попереджують осіб, що вчинили корупційні діяння, про неприпустимість таких дій у майбутньому або пропонують звільнитися за власним бажанням.

3. Соціально-психологічні фактори.

Корупція – не просто соціальне, але і психологічне явище. Адже вона не існує поза поведінкою людей, їх діяльністю. Корупція – це спосіб мислення, який обумовлює спосіб життя. Буде чи не буде вчинене корупційне діяння, залежить від конкретної особи та традицій, що схвалюються соціальним оточенням. Зважаючи на соціально-психологічну природу корупційної поведінки особи, слід підкреслити, що рис корумпованості ця поведінка набуває у процесі вторинної соціалізації.

Можна виділити таку групу факторів, які впливають на прояви корупції:

а) соціально-психологічний клімат у колективі (відомо, що непорозуміння між колегами призводить до зневіри у справі, якою займаєшся, психологічного виснаження та руйнації, що, у свою чергу, може спричинити порушення працівником законодавства);

б) стресові ситуації, що виникають під час спілкування з громадянами, які не завжди позитивно налаштовані. Крім того, працівники змушені перебувати на робочому місці понаднормово. Ці моменти призводять до виникнення конфліктів і як наслідок – стресових ситуацій, що є надзвичайно серйозним фактором ризику виникнення порушень законодавства.

4. Правові фактори.

Правовий аспект корупції проявляється в тому, що, з одного боку, особи, які вчинюють такі діяння, порушують закон, а з другого – держава вживає передбачених законом правових та інших заходів щодо боротьби з цим явищем. Правові заходи передбачають не тільки покарання на підставі закону про корупційні діяння, а й створення нових і удосконалення існуючих нормативноправових актів, що регулюють соціальні відносини.

5. Соціально-економічні фактори.

Соціально-економічні умови виникнення корупції можна розділити на ряд складових факторів, кожен з яких впливає на здійснення посадовцями своїх службових обов'язків і може бути чинником корупційних ризиків. Основними чинниками є матеріальні і фінансові блага.

Перехід від планової економіки до ринкової супроводжується загостренням суспільних протиріч, що веде до гіпертрофовано економічно неоднорідного суспільства, а відтак підштовхує осіб, наділених владними повноваженнями, до корисливих вчинків.

Безперечно, підвищення рівня соціальної захищеності працівників сприятиме викоріненню проявів корупції в правоохоронних органах. Адже людина, не задоволена своїм матеріальним становищем, сконцентрована не на ефективному виконанні своїх посадових обов'язків, а вимушена шукати додаткових джерел доходів, часто незаконних.

Таким чином, у більш широкому сенсі рівень довіри громадян до правоохоронних органів та судів можна вважати одним із індикаторів розвитку правової держави в Україні, наявності проблем у сфері дотримання принципу верховенства права. Це пояснюється тим, що органи правоохоронної системи та суди – такі інстанції, які покликані бути на сторожі прав і свобод людини та громадянина, і високий рівень недовіри до них, з огляду на це, опосередковано свідчить про порушення принципу верховенства права.

**Бойко Василь Федорович слухач 5-
В курсу ННІЗН НАВС Науковий
керівник:
Старицька О.О. доцент кафедри
теорії держави та права НАВС,
кандидат юридичних наук**

РЕФОРМУВАННЯ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ: ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА

Важливим елементом сталого розвитку України є створення та функціонування ефективної системи державного управління, головними завданнями якої є запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади й місцевого самоврядування, забезпечення прав і свобод громадян, надання якісних соціальних послуг.

У контексті зазначеного доцільно вивчати досвід реформування правоохоронних органів інших держав, де критерієм виміру ефективності їх діяльності є рівень довіри населення як до захисників індивідуальних та суспільних інтересів.

Так, досвід реформування Міністерства внутрішніх справ Республіки Молдова (далі – МВС) може стати в нагоді під час перебування МВС України.

Реформування МВС проходило в кілька етапів: визначення необхідності інтервенції в цій галузі; розробка відповідної нормативної основи проведення реформи; інтервенція на інституціональному рівні. Першим документом загальнонаціонального рівня, в якому розглядалася необхідність реформи МВС, був План дій Республіка Молдова – Європейський Союз (2005 року). У цьому документі не йшлося безпосередньо про реформу МВС, а підкреслювалася необхідність змін в галузі юстиції та внутрішніх справ.

Національною стратегією розвитку на 2008-2011 роки передбачалася модернізація поліції з метою підвищення її ефективності, демократизації та підвищення відповідальності перед суспільством. Ці заходи означають, зокрема, наступне: зміцнення потенціалу МВС в області проведення реформи поліції; оцінка спільно з іншими органами системи юстиції та громадянським суспільством фактичного перебування в поліції і визначення оптимальних способів її демократизації, підвищення ефективності та відповідальності перед суспільством; розробка стратегії комунітарної діяльності поліції на період 2008-2011 років, в якій передбачаються заходи, спрямовані на підвищення ефективності діяльності поліції, ролі суспільства і його здатності брати участь у спільній поліцейській діяльності, прозорості та відповідальності поліції, а також на розвиток взаємин поліції з громадськістю та іншими складовими системи юстиції; реалізація та моніторинг виконання стратегії